

Програма "Учене през целия живот"

КОМЕНСКИ

ЛЕОНАРДО
ДА ВИНЧИ

ГРЮНДВИГ

2007

**Практическо ръководство
по секторна програма
"Еразъм"**

ЕРАЗЪМ РОТЕРДАМСКИ

Еразъм Ротердамски (28.10.1466, Ротердам, Холандия – 12.07.1536, Базел, Швейцария) е виден мислител, философ хуманист, теолог и филолог от епохата на религиозните борби между римокатолицизма и зараждащото се протестантство. Една от най-космополитните личности в световната история, той отказва да бъде определян по националност. Привърженик е на "световния мир", който единствен може да осигури нормални условия за творчество. Смята се за родоначалник и идеен вдъхновител на "християнския хуманизъм".

Еразъм дава началото на критическото разбиране на библейските текстове, което е в основата на цялото съвременно библейско богословие. С името му е свързана и приетата днес транскрипция на старогръцката азбука, т. нар. "еразмова транскрипция", която коригира произношението на някои букви и дифтонги във византийската традиция.

Еразъм Ротердамски е автор на многобройни съчинения в различни области – педагогика, теология, етика, филология, притчи, диалози, на прочутите "Adagia" – сборник с цитати на антични автори и коментари към тях, на сатирични и полемични творби.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	2
Обща информация за Програма "Учене през целия живот"	
Страни участнички в Програмата	
Обща информация за секторна програма "Еразъм"	4
ДЕЙНОСТИ ПО СЕКТОРНА ПРОГРАМА "ЕРАЗЪМ"	5
Децентрализирани дейности	6
Централизирани дейности	
ЦЕЛЕВИ ГРУПИ	6
ОБЩИ ПРЕПОРЪКИ И УСЛОВИЯ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ	7
ПО СЕКТОРНА ПРОГРАМА "ЕРАЗЪМ"	
Запознаване с основните документи	
Полезни съвети	
Условия за кандидатстване	
Възможности за кандидатстване	8
Формуляри за кандидатстване	
Разглеждане и оценка на подадените кандидатури	9
ДЕЦЕНТРАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ	
Дейност "Мобилност Еразъм"	11
Дейност "Интензивни програми"	14
Дейност "Интензивни езикови курсове Еразъм"	16
Дейност "Подготвителни визити"	21
ПОЛЕЗНИ АДРЕСИ	23
РЕЧНИК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ	24

ВЪВЕДЕНИЕ

Обща информация за Програма "Учене през целия живот"

Програмата "Учене през целия живот"

- Създадена е с Решение No.1720/2006/ЕС на Европейския парламент и на Съвета на Европейския съюз от 15 ноември 2006 г.
 - Стартира на 1 януари 2007 г. и е със седемгодишна продължителност - до 31 декември 2013 г.
 - Общият ѝ бюджет за всички страни членки на Европейския съюз и за целия период възлиза на 6 970 000 000 евро.
- 2007 - 2013**

Приоритети на Програмата "Учене през целия живот"

Водещ приоритет

**Европа,
основана
на знанието**

Основна цел на Програмата е да засили приноса на образованието и обучението при осъществяването на Лисабонската стратегия за превръщането на Европейския съюз в най-конкурентната икономика в света, която да е:

- основана на знания;
- с устойчиво икономическо развитие;
- с повече и по-добри работни места;
- с по-голяма социална интеграция;
- с по-добра защита на околната среда за бъдещите поколения.

Специфични приоритети

- 2007** За всяка календарна година се формулират приоритетни области на действие. Така за 2007 г. някои от тях са:
- засилване на ролята на образованието и обучението както на европейско, така и на национално ниво;
 - засилване на ролята на университетите при повишаване на конкурентността и улесняването на достъпа на всички до знанието;
 - подобряване на качеството и привлекателността на професионалното образование и обучение;
 - насърчаване на по-голяма ефективност и обективност на образователните и обучителните системи;
 - подобряване на знанията и уменията на учителите и обучителите.
- 2008** Европейската комисия обяви 2008 за Европейска година на межкултурен диалог и взаимодействие между образование и култура. Приоритет ще бъде даван на проектни предложения, насочени към тези теми.

Управление на Програма "Учене през целия живот"

С цел успешно администриране на Програмата, Европейската комисия делегира правата за администриране на Националните агенции (НА) в съответните държави или на Изпълнителната агенция за образование, аудио-визия и култура (ИА) в Брюксел.

**Европейска
комисия**

Ролята на Европейската комисия (Главна дирекция "Образование и култура") е да осигури ефективно изпълнение на дейностите на Общността, инициирани в рамките на Програма "Учене през целия живот". В тази дейност Комисията си сътрудничи и с Комитета на Програма "Учене през целия живот", който се състои от представители на страните членки и се оглавява от Комисията.

роля

Административното управление на Програмата се осъществява от Комисията в тясно сътрудничество с националните власти, Националните агенции (те могат да бъдат една или повече във всяка от страните участнички) и Изпълнителната агенция.

**Изпълнителна
агенция**

Националните власти на страните участнички в Програмата определят Национални агенции, които имат за цел да координират управлението на програмните дейности на национално ниво. За България такава е Центърът за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР).

**Национална
агенция**

Европейска комисия http://ec.europa.eu/index_bg.htm	
Национална агенция <i>София</i>	Изпълнителна агенция <i>Брюксел</i>
Администрира, координира и приема предложения за проекти по децентрализираните дейности на национално ниво. http://hrdc.bg	Администрира, координира и приема предложения за проекти по централизираните дейности на Европейската комисия. http://ec.europa.eu/education/programmes/lp/index_en.html http://eacea.ec.europa.eu/index.htm

Структура на Програмата "Учене през целия живот"

**интегрирана
програма**

По своята същност Програмата е продължение на предшестващите я програми "Сократ" (приключила до 31 декември 2006г.), "Леонардо да Винчи" (приключила до 31 декември 2006г.) и eLearning. Същевременно тя е разширена и е структурирана по различен начин, а именно - като интегрирана програма.

Програмата "Учене през целия живот" обединява следните видове програми:

КОМЕНСКИ Училищно образование	ЕРАЗЪМ Висше образование	ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ Професионално образование и обучение	ГРЮНДВИГ Обучение на възрастни
ХОРИЗОНТАЛНА ПРОГРАМА 4 дейности:			
Политически развития в образователните системи	Чуждозиково обучение	Информационни и комуникационни технологии	Разпространение на резултати от проекти
ПРОГРАМА ЖАН МОНЕ Работи в подкрепа на преподавателите, изследователите, ангажираните в процеса на европейската интеграция и работещите в основни европейски институции			

Страни участнички в Програмата

- **27-те страни членки на ЕС** (Австрия, Белгия, България, Великобритания, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Холандия, Чехия, Швеция);
- **Исландия, Лихтенщайн, Норвегия;**
- **Турция.**

**актуален
списък**

За актуалния списък на участващите страни се информират от Интернет страниците на Европейската комисията, на Националната агенция или на Изпълнителната агенция.

Обща информация за секторна програма „Еразъм“

Секторна програма "Еразъм" е насочена към повишаване качеството на висшето образование в Европа. Тя спомага изграждането на Европейското пространство за висше образование и насърчава иновативните процеси и трансфера на знания и технологии във висшето образование.

**висше
образование**

Конкретни цели на секторна програма "Еразъм" са:

- да подобри качеството и да повиши мобилността на студентите и университетските преподаватели в рамките на Европа, като допринесе за постигането на 3 милиона индивидуални студентски мобилности до 2010г.;
- да повиши качеството и да стимулира многостранното сътрудничество между висшите образователни институции в Европа;
- да подобри прозрачността и съпоставимостта на придобитите в рамките на Европа квалификации във висшето образование;
- да повиши качеството и да насърчи сътрудничеството между висшето образование и бизнеса;
- да благоприятства за разработването и трансфера на иновативни практики във висшето образование, включително от една европейска държава в друга;
- да съдейства за разработването на иновативни услуги, методи на преподаване и практики за учене през целия живот със съдържание, базирано на информационните и комуникационни технологии.

**увеличаване на
мобилностите**

**многостранно
сътрудничество**

**съпоставимост на
квалификациите**

сътрудничество

**трансфер на
практики**

**иновативни
практики**

ДЕЙНОСТИ ПО СЕКТОРНА ПРОГРАМА "ЕРАЗЪМ"

Децентрализираны дейности

ЦРЧР

- Мобилност на студенти с цел обучение;
- Студентски практики;
- Мобилност на преподаватели с цел преподаване;
- Мобилност на преподавателския и преподавателския състав с цел обучение;
- Организация на мобилността;
- Подготвителни визити;
- Интензивни програми;
- Интензивни езикови курсове Еразъм.

Централизираны дейности

Изпълнителна агенция

- Университетска харта "Еразъм";
- Проекти за разработване на учебни програми;
- Многостранни проекти за сътрудничество между висшите училища и предприятията;
- Многостранни проекти за модернизация на висшето образование;
- Многостранни проекти - Виртуални университети;
- Мрежи;
- Съгътстващи мерки.

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

висше образование Харта "Еразъм"

асоциации

организации

- Студенти и преподаватели в системата на висшето образование;
- Висши училища, притежаващи Университетска Харта "Еразъм";
- Преподаватели, обучители и друг персонал на висшите училища;
- Асоциации и техни представители в сферата на висшето образование, включително студентски, университетски и преподавателски асоциации;
- Търговски предприятия, социални партньори и други организации, свързани с полагането на труд;
- Публични и частни организации, включително нестопански и неправителствени организации, ангажирани с организирането и предлагането на образователни и обучителни услуги на местно, регионално и национално равнище;
- Изследователски центрове и организации, занимаващи се с въпросите на ученето през целия живот;
- Организации, осигуряващи насоки, консултиране и информирание.

ОБЩИ ПРЕПОРЪКИ И УСЛОВИЯ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ ПО СЕКТОРНА ПРОГРАМА "ЕРАЗЪМ"

Запознаване с основните документи

Преди да кандидатствате по секторна програма "Еразъм", е необходимо да се запознаете със следните важни документи, достъпни от Интернет страницата на ЦРЧР, секция Програма "Учене през целия живот":

- *Решение на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Програма "Учене през целия живот";* **решение**
- *Обща покана за подаване на предложения на Европейската комисия (за текущата година);* **покани**
- *Национална покана за кандидатстване по секторна програма "Еразъм";*
- *Национални приоритети в областта на образованието;*
- *Ръководство и Инструкции за кандидатстване;*
- *Формуляри за кандидатстване.* **формуляри**

Полезни съвети

- Запознайте се детайлно със съдържанието на документите по избраната от вас дейност; **документи**
- Обърнете се към експертите от ЦРЧР, които ще ви предоставят информация за участието ви в програмата; **информация**
- Посещавайте информационните събития на ЦРЧР, свързани с разясняване на всички секторни програми на Програмата "Учене през целия живот";
- Стриктно спазвайте изискванията за легитимност на предложенията, посочени в Поканата за кандидатстване; **легитимност**
- Не допускайте пропуски при попълване на формуляра за кандидатстване; **данни**
- Посочете точен адрес, данни на институцията (организацията); **подписи**
- Обърнете внимание дали са налични всички подписи и печати; **печати**
- Спазвайте крайните дати за изпращане на предложенията. **срокове**

Датата на пощенското клеймо удостоверява спазването на крайния срок.

**Университетска
Харта
"Еразъм"**

Условия за кандидатстване

За да участват в секторна програма "Еразъм", висшите образователни институции следва задължително да притежават **Университетска Харта "Еразъм"**.

Хартата се предоставя от Изпълнителната агенция за образование, аудио-визия и култура (ИА) на Европейската комисия въз основа на публикувана от нея специална Покана за предложения и защитена от страна на университета кандидатура. Оценката на подадените кандидатури се извършва от ИА.

ЦРЧР

Центърът за развитие на човешките ресурси не е ангажиран в апликационните и селекционни процедури за придобиването на Университетска Харта "Еразъм".

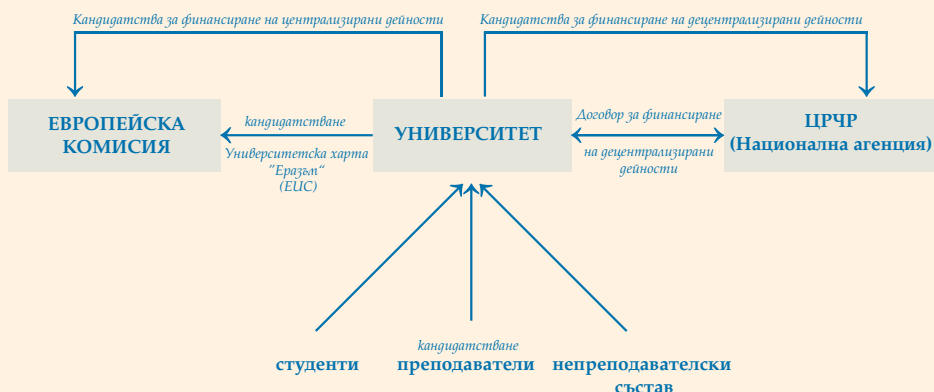
2007 - 2013

Валидност на Университетска Харта "Еразъм"

2007-2013 г. – за периода на действие на Програмата "Учене през целия живот"

Подробна информация може да намерите на Интернет страница:

http://eacea.ec.europa.eu/static/en/llp/erasmus/index_en.htm

Възможности за кандидатстване

След придобиването на Университетската Харта "Еразъм", българските висши училища могат да кандидатстват за финансиране по:

кандидатстване

- **Децентрализираните дейности** на секторна програма "Еразъм" - към Център за развитие на човешките ресурси. За целта Центърът ежегодно публикува на своята Интернет страница Покана за предложения със специални условия и срокове за кандидатстване.

ЦРЧ

Висшите училища сами следят за публикуването на Поканата и спазването на нейните изисквания.

- **Централизираните дейности** на секторна програма "Еразъм" – кандидатства се към ИА по общата Покана за предложения на Програмата "Учене през целия живот".

Изпълнителна
агенция

Бенефициентите сами следят за публикуването на Покана и спазването на нейните изисквания.

изисквания

Формуляри за кандидатстване

Децентрализирани дейности

Кандидатстването се осъществява чрез четири отделни формуляра за всяка от следните децентрализирани дейности:

- Мобилност;
- Интензивни програми;
- Интензивни езикови курсове Еразъм;
- Подготвителни визити.

Кандидатурите се изпращат по пощата на адрес:

Център за развитие на човешките ресурси

Секторна програма "Еразъм"

Ул. „Граф Игнатиев“ 15, ет. 3

1000 София

видове
дейности

адресиране
на документите

Централизираните дейности

Кандидатства се при публикувана Покана за предложения по Програмата "Учене през целия живот" на Европейската комисия.

кандидатстване

Поканата се публикува на електронната страница на Комисията и кандидатите следва сами да следят за нейните срокове.

спазване на
сроковете

Разглеждане и оценка на подадените кандидатури

Децентрализирани дейности

Подадените кандидатури се проверяват за:

условия за
легитимност

- **легитимност** от Център за развитие на човешките ресурси. Условието за легитимност се оповестяват в Поканата за предложения;

оценка
по качество

- **качество** от външни за Центъра експерти и специалисти. Качеството на кандидатурите се оценява според изложените параметри на предложението и целта на децентрализираната дейност, за която се кандидатства.

Предложенията по дейност "Мобилност Еразъм" не подлежат на оценяване за качество.

Централизирани дейности

Изпълнителна
агенция

Проверката за легитимност и оценката за качество се извършват от Изпълнителната агенция на Европейската комисия.

Национална
агенция

Центърът за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР) за България е Националната агенция, която администрира Програмата "Учене през целия живот" и съответно секторна програма "Еразъм". В настоящото практическо ръководство се поставя акцент върху т.нар. **децентрализирани** дейности, по които се кандидатства директно към ЦРЧР.

ДЕЦЕНТРАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ

ДЕЙНОСТ "МОБИЛНОСТ ЕРАЗЪМ"

Дейността "Мобилност Еразъм" обхваща:

- Мобилност на студентите с цел обучение;
- Студентски практики;
- Мобилност на преподавателите с цел преподаване;
- Мобилност на преподавателския и преподавателския състав с цел обучение;
- Организация на мобилността.

ВИДОВЕ

МОБИЛНОСТ

"Мобилност Еразъм" има транснационален европейски характер. Българските висши училища имат право да договарят мобилност с висши образователни институции от всички страни членки на Европейския съюз, а също така от Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Турция. Държавите участнички в програмата са определени в Общата Покана за предложение по Програма "Учене през целия живот" на Европейската комисия.

**транснационален
европейски
характер**

Целеви групи

- Студенти;
- Преподаватели;
- Непреподавателски състав на българските висши училища, притежаващи Университетска Харта "Еразъм" и кандидатствали към Центъра за развитие на човешките ресурси за финансиране на мобилните дейности по секторна програма "Еразъм".

участват

Тяхното участие се организира и подготвя от образователната институция, в която се обущават, преподават или работят.

Задължителни изисквания

Задължителните изисквания за осъществяване на дейност "Мобилност Еразъм" се отнасят от една страна до университетите, а от друга – до студентите, преподавателите и преподавателския състав.

условия

За университетите

харта

- *Университетска Харта "Еразъм";*
- *Предварително сключено Двустранно споразумение за Еразъм обмен;*

двустранен
договор

Споразумението е двустранен договор за Еразъм обмен между два партниращи университета от различни европейски държави. Договорът съдържа основните параметри на мобилността: област на знание, вид на мобилността, изпращаща и приемаща държава и институция, и продължителност на мобилния период.

За организирането и провеждането на "Студентски практики Еразъм", висшите училища следва да притежават Разширена Харта "Еразъм".

изключение

Изключение - Предварително Двустранно споразумение за Еразъм мобилност не се изисква за Студентските практики и Мобилността на преподавателския и преподавателския състав с цел обучение.

финансово
споразумение

- *Подписано финансово споразумение с ЦРЧР.*

За студентите

гражданство

- Лицето да е гражданин на страна, участваща в програмата, или признато от нея за бежанец, за лице без гражданство или за постоянно пребиваващ;

висше
училище

- Лицето да е записано в българско висше училище за придобиване на призната образователна степен или квалификация във висшето образование до и включително докторска степен;

два семестъра

- Студентът да е преминал поне два семестъра на обучение в българската система за висше образование;

вътрешна
селекция

- Студентът, участник в "Мобилност Еразъм", бива избиран в резултат на вътрешна селекция от висшето училище, в което се обучава;

допълнителни
критерии

- Центърът за развитие на човешките ресурси и висшите училища имат право да определят допълнителни национални и институционални критерии за подбор на студентите, съпоставими с тези на Европейската комисия.

Европейската комисия и Центърът за развитие на човешките ресурси си запазват право да променят критериите за селекция за "Студентска мобилност", за което университетите ще бъдат своевременно уведомявани.

възможни промени

При селекцията на студентите участници в "Мобилност Еразъм" българските висши училища трябва да имат предвид, че всеки студент може да бъде еднократно финансиран за провеждане на мобилност с цел обучение или практика в тужбина.

еднократно финансиране

За преподавателите

- В секторна програма "Еразъм" могат да участват всички преподаватели (без оглед на заеманата от тях длъжност и научно звание) от притежаващи Университетска Харта „Еразъм“ български висши училища.
- Преподавателите, участници в "Мобилност Еразъм", се селектират от висшето училище, в което преподават.

участват всички

вътрешна селекция

За университетския преподавателски състав

- В секторна програма "Еразъм" може да участва и административният и преподавателският състав от български висши училища (притежаващи Университетска Харта „Еразъм“).

други възможности

Кой може да кандидатства

В дейност "Мобилност Еразъм" могат да кандидатстват единствено:

кандидатстване

- Българските висши училища, притежаващи Университетска Харта "Еразъм";
- Консорциуми за студентски практики "Еразъм", притежаващи сертификат от Центъра за развитие на човешките ресурси.

За контакт - Списък с данните на Еразъм координаторите във всички университети в България, притежаващи Харта "Еразъм", може да намерите на Интернет страницата на Центъра за развитие на човешките ресурси.

Еразъм координатори

Студентите, преподавателите и университетският преподавателски състав, желаещи да осъществят мобилност, кандидатстват към висшите училища, в които се обучават, преподават или работят.

кандидатстване към висшите училища

ЦРЧР

Центърът за развитие на човешките ресурси не участва в селектирането на студентите, преподавателите, университетския преподавателски състав и персонала на търговските предприятия, участващи в "Мобилност Еразъм".

Формуляри за кандидатстване

отделни формуляри

Центърът за развитие на човешките ресурси публикува отделни формуляри за кандидатстване, предназначени за:

- Българските висши училища, притежаващи Университетска Харта "Еразъм" (един формуляр за кандидатстване, валиден за всички видове мобилност);
- Консорциумите "Еразъм" (формуляр за организирането на студентски практики Еразъм).

За повече информация: <http://lp.hrdc.bg/forms.html>

проверка за легитимност

Подадените кандидатури се проверяват за легитимност от Центъра за развитие на човешките ресурси и не подлежат на оценяване за качество.

условия

Условията за легитимност се оповестяват в Поканата за предложения на ЦРЧР.

Погрибна информация може да намерите на Интернет страница: <http://www.hrdc.bg/>

Видове мобилност

обучение в европейска институция

▪ Студентска мобилност с цел обучение

Предоставя възможност на българските студенти да се обучават в европейска висша образователна институция – партньор на българския университет, в който се обучава студентът.

Крайни бенефициенти: студенти.

Продължителност: от 3 до 12 месеца в рамките на една академична година.

придобиване на специфични умения

▪ Студентски практики

В рамките на дейността студентите могат да реализират студентски практики в европейско търговско предприятие, научно-изследователски център или друга подобна организация – партньор на изпращащия университет, в който се обучава студентът. Целта е придобиване на специфични практически умения.

Крайни бенефициенти: студенти.

Продължителност: от 3 до 12 месеца в рамките на една академична година.

▪ Мобилност на преподаватели с цел преподаване

Мобилността на университетските преподаватели с цел преподаване дава шанс на българските преподаватели да реализират хорариум от определен брой преподавателски часове в подобрани европейски висши образователни институции, следвайки партньорските отношения на университета, в които преподават.

Крайни бенефициенти: университетски преподаватели.

Продължителност: от 1 до 6 седмици в рамките на една академична година.

**преподаване
в европейска
институция**

▪ Мобилност на преподавателския и преподавателския състав с цел обучение

Мобилността на преподавателския и преподавателския състав на висшите образователни институции с цел обучение обхваща три типа мобилност:

1/ Мобилност на университетския състав в търговско предприятие или мобилност на персонала на търговското предприятие във висша образователна институция с цел трансфер на знания или ноу-хау и придобиването на специални практически умения.

Форма на обучение: семинари, работни групи, курсове, практически упражнения и др.

2/ Мобилност на университетския административен и преподавателски състав в друга европейска висша образователна институция с цел обогатяване на опита и добрите практики и подобряване на уменията за изпълнение на университетските задължения.

Форма на обучението: учебни визити, краткосрочни командировки и др.

3/ Мобилност на университетския преподавателски състав в друга висша образователна институция с цел обучение под формата на трансфер на знания или ноу-хау и придобиването на специални практически умения.

Крайни бенефициенти: университетски преподавателски и преподавателски състав.

Продължителност: от 1 седмица до 6 седмици в рамките на една академична година.

**три типа
мобилност**

**трансфер
на знания**

**обогатяване
на добрите
практики**

**обучение и
придобиване
на специални
умения**

▪ Организация на мобилността

Висшите училища, притежатели на Университетска Харта "Еразъм" и финансирани от Центъра за развитие на човешките ресурси, получават отделен бюджет "Организация на мобилността", предназначен за покриване на административно-организационните, оперативните и информационните дейности за работата на университета по организирането и управлението на договорената "Мобилност Еразъм".

**допълнителен
бюджет**

ДЕЙНОСТ "ИНТЕНЗИВНИ ПРОГРАМИ"

поне три
университета
от три
държави

Интензивните програми са краткосрочни учебни програми (от 10 дни до 6 седмици), провеждани с преподаватели и студенти от поне три участващи университета от три различни европейски държави (включително координиращата организация).

Основни цели

малко популярни
дисциплини

работа в
многонационални
групи

възможност
за практическа
проверка

- насърчаване на ефективно мултинационално преподаване на специализирани учебни дисциплини, които са малко популярни на европейско ниво;
- да се даде възможност на студентите и преподавателите да работят заедно в многонационални групи и да се възползват от предимствата на специфичните условия за преподаване и учене, различни от тези в отделните университети, както и да се запознаят с нови подходи към изучаваната материя;
- да се даде възможност на преподавателския състав за обсъждане на учебното съдържание и на новите подходи към учебните програми, както и за практическа проверка на методи за преподаване в многонационална учебна среда.

Кой може да кандидатства

Харта "Еразъм"

- Българските висши училища, притежаващи Университетска Харта "Еразъм" и координиращи проекта.

Българските висши училища, партньори в проекти за Интензивни програми, не кандидатстват с проектни предложения към Центъра за развитие на човешките ресурси.

Покана за
предложения

Кандидатстването за Интензивна програма се извършва към Център за развитие на човешките ресурси по публикувана от Центъра специална **Покана за подаване на предложения**. Единствено координиращата институция на проекта следва да внесе предложение за "Интензивна програма", съгласно условията и сроковете, обявени в Поканата за предложения.

Оценка и селекция

проверка за
легитимност

условия за
легитимност

- Подадените кандидатури се проверяват за легитимност от Център за развитие на човешките ресурси и се оценяват за качество от външни за Центъра експерти и специалисти;
- Условията за легитимност се оповестяват в Поканата за предложения, а качеството на кандидатурите се оценява според изложените параметри на предложението и целта на децентрализираната дейност, за която се кандидатства.

Полезни съвети

"Интензивните програми" (продължителност от 10 дни до 6 седмици) могат да бъдат както еднократно организирани дейности, така и да се провеждат в рамките на 3 последователни години. В случай, че се кандидатства за многократно провеждане на Интензивната програма, в работния план (включен в документите за кандидатстване) трябва да се посочат:

- всички години, през които Интензивната програма ще бъде провеждана;
- бюджет, който покрива целия период.

При изготвянето на проект за Интензивна програма трябва да се имат предвид следните специфики на тази дейност:

- Приоритет се дава на тези програми, които включват повече от 3 участващи институции от различни страни с цел разширяване на европейското влияние на Интензивните програми;
- Минималният брой чуждестранни участващи студенти следва да бъде 10, като съотношението между преподавателите и студентите трябва да позволява активното участие в учебните занятия и да създава условия за развитие на елементи от учебната програма; препоръчителното съотношение е минимум един преподавател на петима студенти;
- Интензивната програма трябва да е интегрирана в учебната програма на участващите студенти. Предпочитание се отдава на Интензивни програми, които предлагат (посредством Европейската система за трансфер на кредити) пълно академично признаване за периода на участие на включените в тях студенти;
- Препоръчва се мониторинг и самооценка на "Интензивните програми" (например чрез въпросници, попълнени от участващите студенти и преподаватели), резултатите от които да се включват в отчета на координиращата институция;
- Стимулира се създаването на "Интензивни програми", които подпомагат разпространението на знания в нови приоритетни бързоразвиващи се области или водят до съвместно създаване на нови учебни планове;
- Насърчава се участието на неакадемични специалисти и експерти в областите, които са предмет на "Интензивните програми", но финансова помощ се предоставя само за участващите студенти, преподаватели и висши училища;
- Предмет на "Интензивните програми" не могат да бъдат:
 - изследователски дейности
 - провеждане и участие в конференции
- Подкрепят се проекти, предлагащи интердисциплинарен подход при постигане целите на "Интензивната програмата".

**еднократно
или за три
години**

специфика

приоритет

**активно участие
в занятията**

**интегриране
в учебната
програма**

**мониторинг
и самооценка**

**приоритетни
области**

**финансова
помощ**

**интер-
дисциплинарен
подход**

Финансови условия

видове разходи По дейност "Интензивни програми" се финансират следните видове разходи:

организационни

- Организационни разходи за подготовка, изпълнение и провеждане на последващи дейности на "Интензивната програма", според финансовите условия на Поканата за кандидатстване на Център за развитие на човешките ресурси;

пътни

- Пътните разходи на студентите и на преподавателския състав, пристигащи в приемащата държава, където се провежда "Интензивната програма";

дневни

- Разходи за настаняване и дневни на студентите и на преподавателския състав, пристигащи в държавата, където се провежда "Интензивната програма".

ДЕЙНОСТ "ИНТЕНЗИВНИ ЕЗИКОВИ КУРСОВЕ ЕРАЗЪМ"

от три до осем седмици

"Интензивните езикови курсове Еразъм" са специализирани курсове за изучаване на по-малко разпространените езици на Европейския съюз. Тези курсове предоставят възможност на Еразъм студентите да изучават езика на приемащата държава за период от 3 до 8 седмици в специално определени за това висши училища от приемащата европейска държава, които се наричат Организиращи институции. Организиращите институции за всяка държава се публикуват на Интернет страницата на Европейската комисия, като само курсовете, организирани от тях, се считат за "Интензивни езикови курсове Еразъм".

две сесии

"Интензивните езикови курсове Еразъм" се провеждат на две сесии годишно: преди стартирането на академичната година (август-септември) и преди започването на втория семестър (януари-февруари). Обучението е ориентирано към езици извън четирите най-разпространени в Европейския съюз (английски, немски, френски и испански) и е предназначено за Еразъм студенти и за езиковите асистенти по секторна програма "Коменски".

ориентация към неразпространени езици

Основни цели

социално интегриране

- езикова подготовка на студентите,
- социално интегриране на участниците чрез:
 - работа в многонационална среда;
 - включване в предварително организирана културна програма;
 - осъществяване на контакти с местни студенти и др.

Кой може да кандидатства

ежегодна покана

Всяка година Центърът за развитие на човешките ресурси обявява **Покана за подаване на предложения** за Организира-

ща институция на "Интензивни езикови курсове Еразъм" на български език, предназначени за входящите в България чуждестранни Еразъм студенти.

Кандидатства се за Организираща институция на "Интензивни езикови курсове Еразъм". Кандидатстват само българските висши училища, притежаващи Университетска Харта "Еразъм" и с отличен опит в преподаването на български език за чужденци.

Подадените кандидатури се проверяват за легитимност от Център за развитие на човешките ресурси. Качеството на кандидатурите се оценява според изложените параметри на предложението и целта на децентрализираната дейност, за която се кандидатства.

кандидатстващи институции

проверка за легитимност

Финансови условия

По дейност "Интензивни езикови курсове Еразъм" се финансира разходите, свързани с организирането и провеждането на интензивния езиков курс на Еразъм студентите, до 75% от общата стойност на курса.

финансиране

ДЕЙНОСТ "ПОДГОТВИТЕЛНИ ВИЗИТИ"

Това е дейност, насочена към установяване на партньорски взаимоотношения по секторна програма "Еразъм" с европейски университети и търговски предприятия, с които българските висши училища до момента не са установили сътрудничество по програмата.

нови партньорски взаимоотношения

Кой може да кандидатства

Право да кандидатстват имат всички български висши образователни институции, придобили Университетска Харта "Еразъм" и одобрени за финансиране от ЦРЧР.

Харта "Еразъм"

Кандидатстването се извършва целогодишно към Център за развитие на човешките ресурси със специален формуляр, публикуван на електронната страница на Центъра.

целогодишно кандидатстване

Финансиране

Може да се кандидатства за финансиране на пътните и дневни разходи на участниците в "Подготвителната визита".

пътни и дневни разходи

Оценка

Подадените предложения се разглеждат от Център за развитие на човешките ресурси и не се оценяват за качество.

ЦРЧР

ПОЛЕЗНИ АДРЕСИ

Национална агенция <http://www.llp.hrdc.bg/> - страница на Центъра за развитие на човешките ресурси, България – Националната агенция по Програма "Учене през целия живот";

Европейска комисия http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/index_en.html - страница на Европейската комисия – Програма "Учене през целия живот";

Изпълнителна агенция <http://eacea.ec.europa.eu/index.htm> - страница на създадената към ЕК Изпълнителна агенция, администрираща централизираните дейности по Програмата "Учене през целия живот";

МОН <http://www.minedu.government.bg/> - страница на Министерството на образованието и науката в България;

Представителство <http://www.evropa.bg/bg/> - страница на Представителството на Европейската комисия в България.

РЕЧНИК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ

- Критерии за легитимност** Формални критерии, на които трябва да отговаря проектно предложение, за да премине на следващ етап на оценяване – качествена оценка.
- Критерии за подбор** Включват оценка на финансовия капацитет и способност на кандидатстващите да изпълнят работната програма, както и да проверят дали имат необходимата финансова стабилност, за да реализират дейностите по проекта и да гарантират неговото съфинансиране.
- Лисабонска стратегия 2000г.** Стратегия за развитието на Европейския съюз, която очертава нова роля в света за разширения Европейски съюз през 21. век. Основната стратегическа цел е: "Европейският съюз да се превърне в най-конкурентноспособната и динамична икономика на знанието в света, способна на устойчив икономически растеж, с повече и по-добри работни места и по-добра социална интеграция. Това трябва да е икономика, която да има постоянен потенциал за икономически растеж и за създаване на повече и по-добри работни места за своите граждани, като не позволява социална изолация за никого".
- Мобилност** В официалните документи на европейските институции понятието "мобилност" се разглежда не само като механично придвижване от една точка в друга, а включва и способността на дадения гражданин, извършващ мобилността, пълноценно да се адаптира към новите условия на пребиваване, образование или работа.
- Мрежа** Формално или неформално групиране на организации в дадена област, дисциплина или сектор от ученето през целия живот.
- Оценка** Етап от проектния цикъл, включващ качествена и количествена оценка на:
- постигнатите резултати посредством поставените цели (дейности/продукти), съотносими към размера на отпуснатата субсидия;
 - методите за постигане на тези резултати на база одобрен бюджет. Оценката на програмата се базира на оценката на Комисията за резултатите, целите, инициативите и нуждите, на които следва да се отговори.
- Партньорство** Двустранно или многостранно споразумение между институции или организации от различни страни членки, които извършват дейности в европейски мащаб, свързани с Програмата "Учене през целия живот".
- Двустранен** Включващ партньори от две страни членки на Европейския съюз.

РЕЧНИК НА

Болонски процес Междуправителствена инициатива, целяща създаването до 2010г. на Европейска зона за висше образование, основана на три цикъла: бакалавър – магистър – доктор. Към 2006 е подписана от 45 страни.

Висше училище Всяко висше училище в съответствие с националното законодателство и практика, което предлага признати степени или други признати квалификации, независимо от тяхното наименование по националното законодателство. Всяка институция в съответствие с националното законодателство и практика, която предлага най-висока степен на професионална квалификация.

Общи магистратури Магистърски курсове във висшето образование, които:

- Включват минимум три висши училища от три страни членки на ЕС;
- Включват реализация на учебна програма в поне две от тези три институции;
- Притежават вградени механизми за признаване на периодите на обучение в партньорските институции, които се основават или са в съответствие с Европейската система за трансфер на кредити.;
- Завършват с получаването на обща, двойна или многостранна диплома, призната или акредитирана от страните членки на партньорските институции.

Многостранен Включващ партньори от минимум три страни членки на Европейския съюз. Според Комисията асоциации и други организации, в които членуват три или повече от три страни, се считат за многостранно партньорство.

Практика Време, прекарано в предприятие или друга организация в страна участник в Програма "Учене през целия живот", съпътствано от подготвителен или опреснителен курс на езика на страната домакин или друг работен език. Целта е да подпомогне адаптирането на отделния човек към изискванията на европейския пазар на труда, усвояването на специфични умения и по-доброто разбиране на икономическата и социална култура на дадената страна, като всичко това се осъществява едновременно с натрупването на професионален опит.

Висша образователна институция

- Всяко висше училище, съгласно българското национално законодателство или съдебна практика, което предлага признати дипломи или квалификации във висшето образование, независимо от наименованието на институцията.
- Всяка институция, съгласно българското национално законодателство или съдебна практика, която предлага професионално образование или обучение в системата на висше образование.

ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ

- Двустранно споразумение за Еразъм обмен** Двустранен договор за обмен по секторна програма "Еразъм" между две висши образователни институции от две различни европейски държави, притежаващи Университетска Харта "Еразъм". Договорът съдържа основните параметри на мобилността: област на знание, вид на мобилността, изпращаща и приемаща държава и институция и продължителност на мобилния период.
- Университетска (Разширена) харта "Еразъм"** Хартата е документ, издаден от Европейската комисия и определящ фундаменталните принципи на дейностите по секторна програма "Еразъм", които трябва да се спазват и зачитат от висшите образователни институции. Хартата позволява на висшите училища да кандидатстват към Център за развитие на човешките ресурси за финансиране на всички децентрализирани дейности на секторна програма "Еразъм". За организирането и провеждането на студентски практики Еразъм се изисква висшите училища да притежават Разширена Харта "Еразъм".
- Консорциум** Група от висши образователни институции и други организации (асоциации, търговски камари, фондации и др.), работещи заедно за организирането на студентски практики. Повечето Консорциуми не са обособено юридическо лице, но ползват юридическата форма на своите членове. Консорциумите, работещи в Програмата "Учене през целия живот", могат да участват и в други програми за провеждането на практики.
- Еразъм студент** Студент, селектиран от българско висше училище за участие в мобилност с цел обучение или студентска практика по секторна програма "Еразъм".
- Приемаща институция** Висшето училище или търговското предприятие, в което Еразъм студентите реализират мобилния си период.
- Изпращаща институция** Висшето училище, което селектира студентите за участие в секторна програма "Еразъм" и ги изпраща в партньорски институции (висши училища или търговски предприятия) в Европа с цел реализирането на мобилност.
- Система за трансфер и натрупване на кредити** Европейската система за натрупване и трансфер на кредити осигурява прозрачността и взаимното признаване на квалификациите във висшето образование чрез използването на академични кредити за отразяване резултатите от обучението на студентите. Системата насърчава и улеснява свободното придвижване в сектора висше образование.
- Разпространение и експлоатация на резултатите** Това са дейностите, които гарантират, че резултатите, постигнати от Програмата "Учене през целия живот" и нейните предшественици, се признават, представят и прилагат в по-мощен план.

РОЛЯТА НА НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ

Центърът за развитие на човешките ресурси е Националната агенция за България по Програма "Учене през целия живот".

Националната агенция играе важна роля в практическото изпълнение на програмата, като администрира децентрализираните дейности в целия проектен цикъл:

- разпространява информация за дейностите на Програмата;
- приема и регистрира кандидатурите;
- организира селекцията;
- сключва договори с успешно преминалите селекцията кандидати;
- извършва плащанията по договорите;
- извършва мониторинг и консултации на финансираните проекти;
- приема отчетите по тези проекти;
- организира дейности за разпространение и валоризация на резултатите от успешни проекти.

Център за развитие на човешките ресурси

Създаване на ЦРЧР

- През 1997г. с подкрепата на Европейската Фондация за обучение (ЕФО) е основана Българската национална обсерватория;
- През 1998г. започва работа Национална агенция "Леонардо да Винчи";
- През 1999г. с подкрепата на ЕФО е създаден Национален ресурсен център за професионално ориентиране;
- През 1999г. със споразумение между Министерство на образованието и науката и Министерство на труда и социалната политика е основан ЦРЧР. Той обединява горепосочените дейности и управлява образователни програми и проекти;
- През 2001г. към ЦРЧР се присъединява Национална агенция "Сократ";
- През 2006г. към ЦРЧР се основава Национално координационно звено за дейността eTwinning;
- През 2007г. след национална номинация ЦРЧР стартира управлението в България на Програмата "Учене през целия живот" 2007-2013г.;
- През 2007г. към ЦРЧР се основава Национален Europass Център.

Дейности на ЦРЧР

- координира в България Програмата "Учене през целия живот";
- информира и консултира чрез Euroguidance център, България, за възможностите за образование, обучение и работа в рамките на Европа;
- координира дейността по разпространение и прилагане на инициативата Europass в България;
- координира и администрира дейността eTwinning;
- координира инициативата "Европейски езиков знак";
- организира, консултира и осъществява изследвания в областта на образованието, професионалното обучение, пазара на труда и човешките ресурси в България;
- предлага възможност на образователни специалисти да участват в тематични учебни визити в други европейски страни и да организират такива в България.

Структура на ЦРЧР

Отдел „Финансово-счетоводен“;

Отдел „Информационен“;

Отдел „Селекция, договориране и анализ“;

Отдел „Мониторинг и консултиране на бенефициенти“;

Отдел „Съпътстващи дейности“;

Отдел „Администрация и логистика“

ЦРЧР

Център за развитие на човешките ресурси

Ул. "Граф Игнатиев" 15, ет. 3

1000 София

Тел. (+359 2) 915 50 10

Факс: (+ 359 2) 915 50 49

hrdc@hrdc.bg

<http://www.hrdc.bg>

Приемно време

на **Център за развитие на човешките ресурси:**

вторник и четвъртък от 14.00 ч. до 17.00 ч.

Практическо ръководство

по секторна програма

"Еразъм",

издание на ЦРЧР - 2007

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Настоящата публикация отразява единствено възгледите на автора и Комисията не носи отговорност за начина, по който може да бъде използвана съдържащата се информация.